

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

»OBRTNI VESTNIK« izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka . . . Din 2.—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski do- voljeni le z navedbo vira.
	UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, BEETHOVNOVA ULICA 10.	Številka pri poštni hranitnici, podruž- nici v Ljubljani 10.860.

XIX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 15. NOVEMBRA 1936.

ŠTEV. 20.

Naš sporazum

Jos. Rebek.

V poslednjih tednih so se močno razgibale obrtniške vrste. Dokončujejo se zadnje priprave k volitvam v Zbornico za TOI. Danes objavljamo celotno listo kandidatov, ki so jih postavile naše stanovske organizacije na osnovi enotnega stanovskega sporazuma, ki se je dosegel med slovenskim obrtništvom v pogledih njegovega svetovnega naziranja.

Osnovo naše stanovske organizacije smo gradili dosledno na popolni depolitizaciji. Dejstvo, ki je baš največ pripomoglo k mogočnemu razvoju organiziranih vrst slovenskega obrtništva.

Zveza obrtnih društev je v svojem delovanju zasledovala vedno in samo stanovske vidike ter štela za interese celokupnega slovenskega obrtništva ne glede na individualno, svetovno ali politično mišljenje posameznika. Zveza je preko svojih organizacij vedno naglašala: da

politična nestrpnost ne sme imeti mesta v stanovskih organizacijah

Nočemo se vmešavati v politična vprašanja. Ali duh naše demokratične države dopušča slehernemu poštenemu državljanu svobodo mišljenja in delovanja. Že današnji položaj je tak, da sta v glavnem vstvarjeni dve skupini, ki se izražata v najprimernejši obliki našega gospodarstva. Sta to občina in narodna skupščina. Ta dva pola, ki ustvarjata življenje in s tem delo, je bistvo vsakega parlamentarizma. Kjer ni poštene kritike, tudi ne more biti poštenega dela. Vse naše življenje in nehanje je podvrženo tem smernicam, ki bodo koristile našemu življenju, samo če bomo imeli vsi skupno željo

koristiti narodu in državi

Posamezni stanovi tvorijo interesne skupine, ki so bile že v davnih časih urejene na stanovski podlagi. Isti pogoji so naše prednike združevali v cehe, da so si v okvirju svojih stanovskih organizacij iskali priznanja svojemu delu.

Sporazum, ki je bil torej sklenjen, so narokovali državni interesi ter ne bi bilo pravilno, da se odreče sodelovanje vseh pozitivnih sil, ko se gre za izvršitev našega skupnega dela.

Mirno lahko rečemo, da v naših organizacijah nismo imeli in smo prepričani, da do tega tudi ne bo prišlo, da bi sejali v vrste naših delavskih in sposobnih tovarišev organizatorjev kali strankarske mrznje in nestrpnosti. Zveza

obrtnih društev ima v svojih vrstah odlične predstavnike, ki stoje na vidnih položajih. Oni so bili in bodo predvsem obrtniki, ter bodo znali upoštevati tudi interese celokupnega slovenskega obrtništva!

Predstoječe zbornične volitve imajo pa še posebno izrazito obilje. Od leta 1930 in vse doslej poizkuša gotova skupina cepiti vrste zavrednega slovenskega obrtništva. Šest let obstoja že ta neosnovana gonja, ki je vzplamtela v zahtevi po reorganizaciji zborničnega sestava ter je po definitivni odločitvi velike večine zainteresiranega obrtništva prešla v demagoško prerivanje nekaterih nosilcev te ideje za položaji in vodstvo v obrtniških ter drugih javnih pozicijah. Pa kakor se običajno krivec sam sodi, tako je prišla nad nje njih lastna obsodba. Nič pozitivnega niso nam prikazali v tem šestletnem razdobju s svojim delom. A kar jim je vsaj nekoliko uspelo, je bilo to, da so pri njih našli zavetja vsi, ki so iz nediscipliniranosti in osebnih ambicij se največ sami izključevali iz širokih vrst stanovskega povezanega obrtništva.

Nočemo se razglabljeti v tem vprašanju. Dovelj se je prepričalo celokupno obrtništvo o uspešnosti in nepotrebnosti njih borbe. Danes vlečejo dejanja in uspehi, teh pa pri njih ni zaznamovati. Zato je taka borba brezplodna, nepremišljeno tratenje časa, zapravljanje denarja in velika ovira pozitivnemu delu.

S prezirno stopo ob predstoječih volitvah trezno in razsodno obrtništvo mimo njih akcije. Danes so pač prekasne vse obljube, kaj so sposobni to so več ko dovolj dokazali.

Vsi, ki jim je blagor in napredek slovenskega obrtništva, odobravajo z zadovoljstvom gesto, ki smo jo prikazali v našem sporazumu. Treznost in razsodnost naj govorita tudi takrat, ko se bodo oddajali glasovi za naše kandidate. V tej veliki politični razrušanosti, ki polni danes naše javno življenje, bodimo obrtniki tisti klicarji in pokažimo vsej naši javnosti, da dejansko prehajamo

od besed do dejanja

Dvigniti gospodarstvo je mogoče le tedaj, če se zapostavi dnevna politika vseh pred vsem. To bomo storili tudi mi! Zato nas preveva mirna zavest, da z nami deli isto mnenje vsa trezna gospodarska javnost. Vsi in brez izjeme oddajmo glasove našim sporazumnim kandidatom in mogočno izpričajmo o tem svojo živo vero

v boljše gospodarsko bodočnost

Namestnik: Lečnik Anton, urar, Celje.
12. volilno okrožje (sreza Gornjigrad in Slovenjgradec):

Kandidat: Virbnik Franc, krojaški mojster, Soštanj.

Namestnik: Levovnik Josip, čevljarski mojster, Slovenjgradec.

13. volilno okrožje (sreza Konjice in Dravograd):

Kandidat: Koschier Franjo, kovač, Celje.

Namestnik: Založnik Franc, mizar, Konjice.

14. volilno okrožje (mesto Maribor in srez Maribor — levi breg):

Kandidat: Sojč Ivan, kipar, Maribor.

Namestnik: Kovačič Alojzij, pek, Tezno.

15. volilno okrožje (srez Maribor — desni breg):

Kandidat: Bureš Franjo, urar in optik, Maribor.

Namestnik: Podhraški Karol, klepar, Slov. Bistrica.

16. volilno okrožje (srez in mesto Ptuj):

Kandidat: Zadravec Jakob, mlinar, Središče ob Dravi.

Namestnik: Arnejčič Franc, čevlj. mojster, Ptuj.

17. volilno okrožje (srez Ljutomer):

Kandidat: Igljč Franjo, krojaški mojster, Ljubljana.

Namestnik: Veselič Pero, brivski mojster, Ljutomer.

18. volilno okrožje (srez Murska Sobota):

Kandidat: Kavka Karol, tesarski mojster, Ljubljana.

Namestnik: Sukič Stefan, krojač, Murska Sobota.

19. volilno okrožje (srez Dolnja Lendava):

Kandidat: Litrop Stefan, čevlj. Turnišče.

Namestnik: Jalšovec Franc, pek, Turnišče.

Volitve se bodo vršile v naslednjih okrožjih: Ljubljana-mesto (2 kandidata), Radovljica-Škofja Loka, Kamnik-Litija, Kočevje-Logatec, Novo mesto-Črnomelj, Brežice in Dolnja Lendava.

Obrtništvo dravske banovine

Smo pred volitvami v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Mi, obrtniki si bomo izbrali 20 svetnikov in 20 namestnikov, ki bodo v novo postavljeni zbornici zastopali naše nove stanovske interese.

Ob tej priliki se zavedamo, da je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani edina gospodarska predstavica naše ožje domovine, preko katere lahko izrazimo svoje zahteve, težnje in želje.

Vsa vprašanja, na katerih trpi danes naš obrtniški stan so tako splošnega značaja, da nam narekuje zdrav razum najti si enotno pot in si pri tem v složnem in skupnem nastopu graditi nadaljnjo bodočnost. Zato smatramo podpirano, da naj slovenske obrtnike ob tem važnem trenutku ne razdvajajo niti osebni spori niti ne politična medsebojna trenja.

Dosedanji razgovori, ki so jih v ta namen imeli odločujoči činitelji, so stvorili sporazumno bazo, na osnovi katere stopamo v volitve. Upravičeno pričakujemo razsodnosti in uvidnosti našega obrtništva, zato pozivava celokupno slovensko obrtništvo, da ob tem važnem trenutku izloči vsako osebnost ter v samozavesti in s ponosom podpre naše skupno delo, Brez oklevanja naj glasuje za skupne kandidate, ki so možje našega zaupanja ter so po svojem dosedanjem delovanju dokazali odločnost in sposobnost. To nam daje garancijo, da nas bodo na tako uglednem mestu uspešno zastopali.

Pozivava zaradi tega vse naše obrtnike, da gredo na delo z vedrim zaupanjem in ponosom svoje obrtniške samozavesti v dosego svojih upravičenih teženj.

Ivan Ogrin, l. r. Josip Rebek, l. r.

V Ljubljani, v oktobru 1936.

Naša kandidatna lista za volitve v Zbornico za TOI

1. volilno okrožje (mesto Ljubljana):

Kandidata: Ogrin Ivan, stavbenik, Ljublj. Urbas Miroslav, mesar, Ljublj. Tušar Ferdo, pek, Ljubljana.

Namestnika: Vižintin Ivan, zidarski mojster, Ljubljana.

2. volilno okrožje (sreza Radovljica in Škofja Loka):

Kandidat: Čufer Andrej ml., mizar, Jesenice.

Namestnik: Planina Lovro, dežnikar, Škofja Loka.

3. volilno okrožje (srez Kranj):

Kandidat: Camernik Franc, ključavničar, Cerklje pri Kranju.

Namestnik: Stritih Anton, krojač, Tržič.

4. volilno okrožje (srez Ljubljana-okolica):

Kandidat: Simene Ivan, vrtnar, Ljubljana.

Namestnik: Oblak Ivan, krojač, Vrhnika.

5. volilno okrožje (sreza Kamnik in Litija):

Kandidat: Belcijan Boštjan, zidarski mojster, Gora pri Komendi.

Namestnik: Koprivnikar Emil, mizar, Litija.

6. volilno okrožje (sreza Logatec in Kočevje):

Kandidat: Rebek Josip, ključavničar,

Namestnik: Pavliček Josip, tiskarnar, Kočevje.

7. volilno okrožje (sreza Novo mesto — Črnomelj):

Kandidat: Grile Alojzij, sedlar in jermernar, Novo mesto.

Namestnik: Papež Janko, klepar, Črnomelj.

8. volilno okrožje (srez Brežice):

Kandidat: Kralj Andrej, sodar, Sv. Lenart.

Namestnik: Kozole Martin, žagar, Rajhenburg.

9. volilno okrožje (srez Krško):

Kandidat: Skedelj Vencel, kolarski mojster, Leskovec pri Krškem.

Namestnik: Arh Franc, mizarski mojster, Leskovec pri Krškem.

10. volilno okrožje (sreza Laško in Šmarje pri Jelšah):

Kandidat: Ambrožič Josip, izdelovatelj gredeš, Ljubno, Gor.

Namestnik: Šipek Josip, ključ. mojster, Laško.

11. volilno okrožje (mesto in srez Celje):

Kandidat: Hohnjec Miloš, kipar in pozlatar, Celje.

Rokodelstvo nad vse!

Kupujte in propagirajte izdelke domače obrti.

Krepak rokodelski stan je temelj narodnega blagostanja!

Obrtniški teden od 1.—8. dec.

Anketa o načrtu zakona o cestnih fondih

Ministrstvo zgradb je po presledku sedmih let zopet načelo vprašanje organizacije cestnih zgradb. Tedaj je bil predložen načrt cestnega pravilnika, ki je bil pa tako pomanjkljiv, da so ga vsi zainteresenti enostavno odbili. V začetku tega meseca je bil predložen nov osnutek zakona finansiranja cestnih zgradb. Da bi se ne zgodilo tako kot s prvim predlogom, je Zbornica za TOI nemudoma razpisala pismeno anketo. Vsi odgovori in mišljenja so se ujela v enem: da je predloženi osnutek nesprijemljiv, ker vsebuje nemogoča določila socialnega in tehničnega značaja. Sredi tekočega meseca se bo vršila v Banjaluki konferenca vseh zbornic, na kateri bo obravnavano med ostalimi razpravami tudi vprašanje finansiranja cestnih zgradb. Da bi gospodarski krogi dravske banovine prišli na to konferenco s pripravljanim predlogom, je ljubljanska zbornica za 9. t. m. sklicala ustmeno anketo vseh zainteresiranih gospodarstvenikov. Vabljenih je bilo preko 40 gospodarskih organizacij in uglednih znanstvenikov. Slovenske obrtne organizacije so se te ankete udeležile po svoji Zvezi, ki je Zbornici pomagala tudi pri sestavi končnega osnutka s statističnim gradivom.

Predloženi zakonski osnutek predvideva banovinski in državni izvenproračunski cestni fond. Ne določa pa niti konkretnega finančnega in ne akcijskega razporeda. S tem pa je dana možnost, da se s sredstvi in z delom ravna samovoljno, pristransko in brez načrta. Treba je torej določiti gradbeni program, upoštevajoč vse momente gospodarskega programa. Prav tako se po tem osnutku ne bi smele graditi nove cestne zgradbe, torej bi se samo krpale že obstoječe.

Načrt zakona predvideva pooblastilo za najemanje posojil, ni pa določeno, kako se bodo ta posojila krila in kdo bo zanje polagal obračun. Zakon jemlje sredstva iz nekaterih sedanjih pristojbin in davščin, za katere bo treba zopet najti nadomestila na račun davkoplačevalcev. Uvaja zopet nove davščine v višini 140 milj., ki pa bi donosala mnogo več. Značilna je posebna taksa za razkladanje in nakladanje na železnici, ki bi manj vredno blago, kot n. pr. les, tako podražila, da bi ta taksa znašala dvojno vrednost blaga.

Zato je bilo na anketi sklenjeno, da se mora izločiti vsa nova bremena, zlasti nameravana taksa na železniški promet. Železniška uprava naj bi sploh ne smela smatrati cestni množinski promet kot svojega konkurenta.

Anketa je zahtevala ustanovitev samostojnega banovinskega cestnega fonda, ker bi bila s centralno urejenim fondom Slovenija zopet najbolj udarjena. Izkušnja zadnjih let pa nas uči, da se porabljajo denarna sredstva, zbrana v aktivnejših pokrajinah za pasivne kraje, dočim se aktivnim banovinam odklanjajo sredstva za redno vzdrževanje. Iz navedenih razlogov bo zbornica predložila nov zakonski načrt ob priliki zborovanja skupnih zbornic v Banjaluki.

Zahteve obrtnikov

Sklepi vsedrjavne konference obrtniških zbornic.

Na vsedrjavni konferenci obrtniških zbornic in obrtnih odsekov zbornic v Dubrovniku je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija, ki vsebuje te zahteve obrtnikov:

1. Kraljevska vlada se naproša, zlasti pa g. finančni minister, da se dosedanja **davčna praksa izpremeni** tako, da bodo davčni zavezanci obdavčeni po njih dejanskem dohodku. S tem bi se doseglo, da bi se davčno breme za obrtnike znižalo, ne da bi pri tem trpela drž. blagajna.

2. Predpisi o neposrednih davkih naj se enako in v celoti uporabljajo proti vsem davčnim zavezancem ter naj se v celoti uveljavi načelo progresivnega obdavčenja, ki je poudarjeno v zakonu o neposrednih davkih.

3. Da se obrtniki, ki tudi deloma prodajajo nabavljeno gotovo blago, izvzamejo iz prve skupine čl. 42. zakona o neposrednih davkih ter se z ozirom na njih obrt uvrste v drugo, oziroma v tretjo skupino.

4. Prekliče naj se razpis finančnega ministrstva, po katerem se omogoča davčnim upravam, da svojevoljno označujejo posamezna obrtniška podjetja kot industrijska in naj se označevanje obrtovi določa le na podlagi izdanega obrtnega dovoljenja upravnih oblasti ter da se smatrajo kot industrijska podjetja samo ona, ki so vpisana v dotični industrijski register.

5. Da se stavbeniki oziroma zidarji uvrste v drugo, ozi. v tretjo skupino, nikakor pa ne v prvo, kakor je bil to do sedaj običaj.

6. Ponovno naj se izvrši progresivno obdavčenje zavezancev pridobnine na podlagi pravičnih kriterijev ter s ciljem, da se odstrani zveze davčne neenakosti in da se progresivno obdavčenje tudi dejansko izvede.

7. Davčna stopnja naj se za drugo skupino zniža od 8 na 6 odstotkov, za tretjo skupino pa od 6 na 4 odstotke.

8. V lestvici dohodkov od 10.000 do 70.000 dinarjev naj se izvede še nadaljnja diferenciacija, in sicer na ta način, da se stopnja dopolnilnega davka na dohodek do 20.000 Din zniža, poveča pa na dohodek od 20.000 do 70.000 dinarjev.

9. Dopolnilni družbeni davek naj se ne odmerja na podlagi višine rentabilnosti, temveč na isti način kakor pri samostojnih pridobninskih podjetjih z ozirom na velikost njih dohodka.

Gospodarska kronika

Pravilnik k uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov je stopil v veljavo. Priključena so pojasnila in določbe, ki povedo za koga velja ta uredba ter kako naj jo obvezniki tolmačijo. Uredba se nanaša na vse dolgove, ki so nastali pred 20. aprilom 1932. in sicer kmetov, ki so bili v času zadolžitve in na dan uveljavljanja te uredbe še kmetje, ter izpolnjujejo njene pogoje. Ker je uredba stopila v veljavo 26. septembra t. l. spada pod uredbu tudi oni, ki je po tem datumu prenehal biti kmet. Tudi obrtniki v manjših naseljih, ki jim obrt ni glaven poklic, spadajo pod to uredbu.

Denarni zavodi bodo še ta mesec pozvali vse dolžnike, da prično z odplačevanjem počenši s prvim obrokom. Podružnica PAB za Slovenijo se nahaja v Ljubljani (III. nadstropje nebotičnika). Interesenti naj se podrobneje informirajo glede uredbe in odplačilnega načrta na pristojnih mestih.

Vlagatelji, ki so imeli svoj denar naložen v hranilnicah in zadrugah bodo prišli do novega razočaranja, ker bodo denarni zavodi postali z novo uredbo še bolj nelikvidni. Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov daje kmečkim dolžnikom pri posojilnicah na splošno 50% brisanje dolgov in odplačevanje ostanka v 12 letih po 4 in pol odstotni obrestni meri. To brisanje dolgov bo šlo v breme posojilnic, ki bodo morale žrtvovati vse rezervne in delne glavnice. Na drugi strani pa bo odplačevanje dolžnih zneskov priv. agrarni banki naletelo na velike težkoče, ker ravno oni dolžniki, ki se jih uredba tiče, niti teh minimalnih zneskov ne bodo mogli pravočasno poravnati.

* Banovinski sveti se bodo še ta mesec sestali k razpravi o novem proračunu. Potrebno so nujne spremembe glede dotiranja banovinskih financ. Dravska banovina prejema iz fonda prometnega davka, ki je predviden na 20 milj. (skupno 100 milj.), komaj 2,9 milj. Čl. 12 fin. zak. določa, da se v ban. fond prometnega davka vplačuje 18% povišanega skupnega dav-

ka na poslovni promet, kolikor se pobira pri carinarnicah za uvoženo blago. Iz tega fonda se plača 80% vrbaski, primorski, drinski, zetski in moravski banovini, ostalih 20% pa dravski, savski, dunavski in vardski banovini ter Beogradu, in sicer na podlagi števila prebivalcev po zadnjem ljudskem štetju. Ravno tako vplača dravska banovina v fond skupnih banovinskih trošarin dvojni znesek, prejme pa komaj 5,7 milj. Din (od skupnih 70 milj.). — Dravska banovina, ki največ prispeva za finansiranje ostalih banovin, mora plačevati sorazmerno največ, skoro dvojno banovinsko doklado na neposredne davke. To znaša pri nas 55%, v ostalih banovinah se giblje med 2—5%, ker krijejo svoje izdatke iz dotacij in subvencij, ki jih moramo mi plačevati. Te postavke znašajo n. pr. povprečno 85% vseh banovinskih potreb, dočim znaša odstotek za dravsko banovino komaj 12%. — Sistem skupnih fondov za kritje izdatkov binovinskih financ je torej krivičen; treba je izpremeniti celoten načrt in ne samo spreminjati posamezne postavke, posebno še bi našemu gospodarstvu bilo treba priznati olajšanje, ker mora v državno blagajno sorazmerno največ prispevati.

* V smislu zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih morajo vsi delodajalci nabaviti davčne karte za doma zaposlene moči proti dogovorjeni plači.

* Ministrski svet je na temelju fin. zak. št. 193637 na predlog fin. min. izdal uredbu o prisilnih dražbah, ki denarnim zavodom in za drugim oprošča takso pri prenosu nepremičnin.

* V mesecu septembru so se vršile pri Davčni upravi v Mariboru razprave o pridobnini. Davčni odbor je znižal davčni predlog za 14,15%. Končna ocena je znašala 42.159.200 Din.

* V drugi polovici preteklega meseca se je v Bratislavi vršila konferenca Male antante. Izdan je bil komunique s temi najvažnejšimi točkami: t. januarja p. l. se ukine vizum za Jugoslavijo, Rumunijo in Češkoslovaško. Sestavijo se posebni odbori v cilju sodelovanja zavodov za izvoz, za poljedelski pouk in propagando, za normalizacijo, za sodelovanje železnice in za socialno medicino. Sklenjene so bile ugodnosti plovbe na Dunavu, pogodba poštne unije, tujskega prometa ter tujskoprometnih in vzorčnih razstav, predvsem skupne razstave v Parizu. Dalje so bila obravnavana vprašanja medsebojnega denarnega prometa, socialnega zavarovanja itd. Za nas je posebno važen sklep, da se v mesecu februarju prihodnjega leta priredi kongres trgovinskih zbornic M. A.

* Odmera za zgradarino je za l. 1937 podaljšana. Treba je vložiti neposredno pri davčnih upravah prijave dohodkov do zgradb v l. 1937 v roku od 16. nov. do 15. dec. t. l. in sicer oni davčni zavezanci, ki svojih zgradb doslej še niso imeli obdavčenih, potem, ako se je dohodek zgradb povečal za najmanj 25% ali zmanjšal za 25%. Podrobnosti so razvidne iz davčnih razglasov.

* Trgovinsko ministrstvo je izdalo pojasnilo, da lahko osebe, ki so pred razglasitvijo obrtnega zakona najmanj dve leti opravljale kako trgovinsko obrt, zdaj brez dokazov o izvrševanju obrti lahko nadaljujejo svojo trgovinsko obrt, ne glede na stroko. — Dalje pojasnjuje isto ministrstvo, da branjeveci po določbah novega obrtnega zakona ne smejo imeti ne pomožnih lokalov, ne podružnic, ne v istem in ne v kakem drugem kraju.

* Tudi vprašanje razdolžitve trgovcev in obrtnikov pride na vrsto, se je izrazil minister Gjura Jankovič na nekem shodu drž. stranke. Obrtniki in trgovci imajo prav, če zahtevajo svoje pravice, in samo obžalovati moramo, da nismo imeli sedaj, ko smo izdali uredbu o razdolžitvi kmetov, potrebnih podatkov, da obenem s to uredbo rešimo tudi vprašanje trgovskih in obrtniških krogov.

* Po statistiki Glavne zveze srbskih zadrug znaša v posameznih banovinah število nabavljanih in kreditnih zadrug sledeče: vardska 257, vrbaska 29, drinska 453, dunavska 775, zetska 86, moravska 1124, primorska 22 in savska 233.

* Narodni skupščini je bila na zadnji seji predložena pritožba posestnikov novih hiš v Ljubljani proti novi odmeri zgradarine.

* V začetku tega meseca je bil po vsem svetu prirejan dan za propagando štednje. Za vsakega racionalnega gospodarja je pomen štednje tolike važnosti, da bi ne smel iti nihče

LISTNICA UREDNIŠTVA

Ako še niste poravnali naročnine za Vaš list, storite to še danes!

Prizadevali smo si preko svojih dolžnosti, da bi naši naročniki prejeli zadnjo številko »O. V.« pravočasno v roke. Zaman se opravičujemo, če ne bodo obrtniki sami spoznali, da je njihovo glasilo ogledalo slovenske obrti:

Plačujte redno naročnino, poročajte, čitajte in širite svoj stanovski tisk!

Redakcijo prihodnje številke zaključimo v petek 20. t. m. Do tega dne pošljite svoja poročila za »O. V.«, ki izide že v soboto 21. t. m.

Radi obilice materiala smo v tej številki izpustili nadaljevanje podlistka.

To številko smo poslali na nove naslove s pozivom k naročilu. Naročite list, te številke ni treba vračati!

Zatirajte šušmarstvo!

preko tega vprašanja. Res, da je naše obrtništvo v tako slabem položaju, da o kaki štednji v pravem pomenu besede sploh ne moremo govoriti. Toda pomen štedenja moramo prenesti tudi na pojem racionalizacije pridobljenih sredstev, pametno gospodarstvo in pa na dejstvo, da je treba vsako paro pošteno obrniti, preden je potrošena. Denar gre iz hiše z vozom, v hišo pa po niti, pravi pregovor. Ta pregovor velja posebno za naše rokodelstvo. Obrtništvo je nekoč popolnoma upravičeno bilo najbolj upoštevano, ter je bilo razmeroma najbolj plačano. Tedaj ni bilo tako važno, ali je obrtnik potrošil krono ali dve več, saj mu je obrt prinašala toliko, da je lahko pošteno preživljal družino in še za stara leta si je lahko kaj prihranil. Obrtniki starejše generacije še dobro pomnijo, kako je sedanja povojna kriza zajela naše vrste in kako je onim, ki v svoji lahkomišelnosti niso pravočasno opazili katastrofe, samo pomagala do popolne ubožanosti. Zato bo prav, da se vsaj enkrat na leto spomnimo varčevanja, si napravimo za bodoče leto ali za daljšo dobo gospodarski načrt ter sklenemo, da ne bomo živeli preko svojih razmer. Kdor hoče uspeti v življenju, mora paziti, da ne bo nikoli potrošil več kot ima rednih dohodkov.

TOVARISI OBRTNIKI!

Tudi vam ne bo prizanesla kruta usoda! Ali boste zapustili svoje družine nepreskrbljene, brez vsakih sredstev in podpore?

Od nikoder ne morete pričakovati pomoči, edino Vaša lastna

„Obrtniška samopomoč“

Ljubljana, Beethovnova ulica 10

Vam bo pomagala v največji stiski.

Zahtevajte takoj brezplačne informacije!

* Po statistiki osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je v vseh pokrajinah izven Slovenije zaposlenost prekoračila stanje pred krizo. S tem konjunktura še daleč ni dosegla stanja iz leta 1930. Prebivalstvo Jugoslavije je med tem naraslo za 9% in bi moralo ne glede na razne druge pojave zaposlitev upoštevati vsaj ta prirastek. Povprečna dnevna zavarovana delavska mezda znaša 21,94 Din. Zaposlenost v Sloveniji še vedno pada.

Ivan Zajc 60 letnik

V preteklem mesecu je praznoval industrialec Ivan Zajc iz Zirov svojo šestdesetletnico. — Z izredno marljivostjo in vztrajnostjo si je jubilat ustanovil samostojno obrt, ki vživa ugled po celi državi. Razstavil je svoje izdelke v inozemstvu ter je bil odlikovan z odličnimi priznanji.

Domačih organizacij si ne moremo misliti brez njegovega sodelovanja. Razne zadruge in strokovna združenja in društva se imajo zahvaliti njemu, da tako lepo uspevajo.

Slavljenec se odlikuje po svojem izrednem socialnem čutu. Svojim uslužbencem ni nikoli odrekal poštenega zaslužka ter jim je vedno pomagal, da so si mogli izboljšati svoj položaj.

Vestnik naših organizacij

* V Sošanju sta se na splošno željo vsega obrtništva združili Združenji obrtnikov v Sošanju in Združenje lesnih, kovinarskih in sorodnih strok v enotno skupno združenje obrtnikov. Združenje bo imelo avtonomne odseke. Za dobo treh let je bila na občnem zboru izvoljena uprava pod predsedstvom Novaka Ivana.

* Obrtno društvo v Središču ob Dravi je imelo 13. septembra t. l. zelo uspešen občni zbor, katerega se je udeležilo celokupno obrtništvo tega okraja. Sprejeti so bili soglasno predlogi, da se izvoli za preds. tov. Andrej Marčec. V ostali odbor so izvoljeni: Borko Rupert, Ploh Ivan, Kosi Lovro, Rakovec Matej, Meke Ivan, Ivanuša Avgust in Hanželič Ivan. Za delegata pri Zvezi sta določena Marčec in Hanželič. Vodila se je živahna debata o lokalni in splošni obrtni in gospodarski politiki ter o izboljšanju strokovnega šolstva. Zbora se je udeležil tudi častni predsednik g. Zdravec.

* V Sošanju je umrl pekovski mojster Josip Ropan, v Mostah pri Ljubljani Anton Vidensek, v Kranju je preminul veleindustrijec Fran Crobath, v Ljubljani banški svetnik Ant. Mencinger, v Zalcu vgladen in spoštovan obrtnik Nikolaj Hočevar, kolarski mojster, načelnik skupnega združenja v Zalcu, v Ljubljani je preminula ga. Marija Dostalova, mati uglednega strokovnega učitelja g. Dostala. V Rajhenburgu je umrl slikarski mojster Fran Pleterski.

* V Viru pri Domžalah je te dni čakal visoko starost 90 let Simon Kerč, čevljarški mojster.

Razno

* Inž. Franjo Dedek v Ljubljani je izdal: Analiza cijena gradjevinskih i obrtničkih radova. (Tisk Dela, tisk. na 122 str.)

V današnjem času današnje gospodarske krize in medsebojnega tekmovanja je pravilna kalkulacija rokodelskega dela najvažnejša skrb obrtnika, ki hoče svoje delo pošteno izvršiti in mu še ostane toliko, da more še živeti. Pri vsakem razpisu del nastane tekmovanje. Sprejete so seveda ponudbe, ki so včasih mnogo nižje kot znaša proračun dela za isti material in pri istih delavskih plačah. Pri tem trpi ostalo obrtništvo, ki se mu po krivici očita nesolidnost.

Te vrste strokovne literature mi sploh še ne poznamo. Ni čudno če se včasih tudi že uvedeni in izkušeni obrtniki uračunajo pri delu. Kot drastičen primer naj omenimo sledeči slučaj: za pravoslavno cerkev v Ljubljani so bila med drugimi deli razpisana tudi ključavničarska. Razpis je bil sestavljen od uglednega obrtnika, ki s temi deli nima šele prvič posla. Proračun je bil seveda tako nizek, da ga noben obrtnik ni mogel prevzeti. Ker ni niti prva, niti druga licitacija uspela, se je moral dela oprijeti dotični obrtnik sam. Da mu ni bilo najboljše pri sre, je bilo opaziti po poteku del in je moralo tudi zidarsko delo zastajati, ker se odri niso smeli prej odstraniti, dokler ključavničarsko delo ni bilo dovršeno.

Pri sestavi proračuna je treba upoštevati vse postavke in teh je včasih preko 20. Od davkov, različnih dajatev socialnih in drugih, stroški za akvizicijo, strokovno literaturo, reklamo itd.

* Okrožni odbor v Ljubljani je dal na vprašanje, ali mora vajenec, ki je prekoračil 18 let starosti hoditi v nadaljevalno šolo, sledeče pojasnilo: V smislu o. z. (§ 298) je vajenec dolžan obiskovati obrtno nadaljevalno šolo do 18. leta starosti. Čl. 55. Uredbe o obrtno-nad. šolah pa določa, da smejo vajenci, ki so dovršili 18. leto starosti hoditi — če hočejo — v šolo, dokler je ne dovrše. Če vajenec izjavi, da želi šolo obiskovati, tedaj jo more redno posecati (čl. 35 cit. uredbe). Prav tako ne more sredi leta zahtevati izpustnice ali spričevala za tekoče šolsko leto.

* Vseh volilcev za Zbornico za TOI v Ljubljani je 31.315, in sicer v obrtnem odseku 16.807, v trgovinskem 9178, v gostinskem 5042 in v industrijskem 288. Razlika med upravičenimi volilci in med številom podjetij, ki imajo obrtno pravico, je nastala po novi volilni uredbi, ki ne priznava zgolj obrtnih pravic in upošteva samo naše državljane. To se pozna posebno v industrijskem odseku.

OBRTNI VESTNIK MORA V VSAKO OBRTNIŠKO DELAVNICO!

* Tudi kinopodjetniki dravske banovine so ustanovili lastno združenje.

* Takse. Izšla je knjiga o taksah v samozaložbi g. Sušča Stefana, ur. fin. odd. b. upr. v p. (Ljubljana, Beethovnova ul. 15), stane 260 Din. Po svoji vsebini izpolnjuje knjiga dolga leta močno občuteno vrzel v naši finančno-strokovni književnosti. Poleg tega bo pojasnila mučna vprašanja taksnih in pristojbinskih predpisov.

* Po dolgih desetletjih je sredi preteklega meseca dobila v Beogradu narodna skupščina svoje poslopje. Blagopokojni kralj Peter Veliki Osvoboditelj je l. 1907 položil temeljni kamen. Arhitektura stavbe in notranje opreme je v stilu italijanske renesanse. Obrtniške roke so ustvarile monumentalno delo. Pri nekaterih delih je sodelovalo tudi slovensko rokodelstvo. Polaganje ornamentalnega parketa v sobah je izvršilo obrtništvo z Vrhnike, pri kiparskih in umetniških delih so sodelovali med ostalimi naši kiparji Dolinar, Kos, Gorše in slikar Slapernik.

* Stanje poštnega uradništva znaša po najnovejši statistiki 5375. Skupno število pošt v državi je 4015. Beograd ima 25 pošt central (1 pošta na 14.532 preb.), Ljubljansko ravateljstvo 352 pošt (1:3.364), Zagreb 479 pošt (1:59888), Novi Sad 343 (1:7256), Sarajevo 92 (1:18.631), Skoplje 64 (1:19.822), Split 241 (8666) in Cetinje 129 (1:7749). Dohodki pošt so narasli na 461,6 milj. Din. Cisti prebitek je znašal lani 109,1 milijon Din. V vseh glavnih mestih bo razširjena telefonska centrala. Ljubljana bo dobila 1500 novih števil. Telefonski kabli bodo speljani v kanalizacijskih ceveh.

* Značilen primer nelojalne konkurence med trgovci se je dogodil v Ljubljani. Preoblečen v starca je nek ljubljanski trgovec poizvedoval o cenah svojih konkurentov.

Tudi obrt, trgovina in industrija so nam prav tako pri sre, kakor kmetovalec. S splošnim izboljšanjem gospodarskih razmer v naši državi upamo, da bo napočil čas, ko bomo lahko ustregli tudi upravičenim željam našega državnega uradništva: tako je izvajal predsednik vlade g. Stojadinović na zadnjem zboru vladi-stranke v Beogradu. Lepe so te misli, zato obrtnik tudi upa, da se mu bodo kmalu izpolnile njegove upravičene želje.

Milijonsko podjetje »Ta-ta« v Beogradu plača vsega — 1740 Din davka.

Stanovska zavednost je najtrdnější temelj stanovske organizacije.

Obvestila

* Razpored pridobnine, davka na samce in davka na poslovni promet za l. 1936 je bil za območje davčne uprave v Ljubljani že objavljen. Davčni zavezanci, ki so bili ali še bodo obveščeni o davčni osnovi in odmerjenem davku, se lahko pritožijo proti plačilnemu nalogu v roku 30 dni po prejemu obvestila. Pritožbe je treba kolkovati v 20 Din.

* Obrtniški koledar 1937 izide še tekom prihodnjega tedna. Obrtnike opozarjamo že sedaj na to lepo stanovsko publikacijo.

* Ustanove iz podpornega sklada Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, razpisuje Zbornica za TOI v Ljubljani za onemogle svoje bivše pripadnike. Podpore znašajo po 100 Din. Prošnje z dokazili od pristojne občine in združenja, da je prosilec samostojno izvrševal obrt, se morajo poslati Zbornici najkasneje do 20. novembra t. l.

* Mestno poglavarstvo v Ljubljani je izdalo na osnovi §§ 89 in 90 zakona o mestnih občinah predpise za ohranitev čistote in higijene ter preprečevanje kužnih boleznih natančne predpise.

* Od julija do septembra prihodnjega leta bo v Parizu svetovna kolonialna razstava. Ker se za to razstavo Pariz pripravlja že par let, bo po tem sodeč pariška razstava čudo vsega sveta. V Ljubljani se je sestavil poseben jugoslovanski odbor, da omogoči udeležbo našega ljudstva. Sedež tega odbora je pri franc. konzulatu v Ljubljani. Zveza obrtnih društev pripravlja organizacijo te ekspedicije skupno s svojimi organizacijami ter že sedaj poziva obrtnike, ki se zanimajo za to potovanje, da se prijavijo Zvezi, da bo znala računati z udeležbo ter organizirala specijalen ogled razstave onega dela, ki predvsem zanima rokodelce. Kot skupina se bomo pridružili drugim ekscurzijam, ki tudi pripravljajo to potovanje. Stroški bodo znašali skupno, za vožnjo in ostalo okrog 2000 Din. Kdor si bo želel ogledati to svetovno razstavo, mora že sedaj vlagati v ta potovalni fond približno 250 Din mesečno.

GARANTIRANE
Gonilne jermene
za vsakvrsten pogon,
kakor tudi
okrogle jermene
šivalne jermene
lesene jermence
vosek „Prima“ za jermena
ltd. nudi
BRCAR & Co., Ljubljana
Kolodvorska ulica štev. 35

Po obrtniškem svetu

Poročilo C. I. S. A.

* Na inicijativo predsedstva bolgarske obrtniške zveze (preds. Ivan Vekilor) je ustanovljen v Bolgariji »Zavarovalni obrtniški konzorcij«. Trenutno se bavi ta ustanova z organiziranjem zavarovanja proti požaru, sčasoma pa bo prevzel vse vrste skrbstva in zaščite za obrtništvo. Istočasno je v delu statistično urejevanje vsega obrtništva v svrhu uvedbe invalidskega in starostnega zavarovanja.

* V Bolgariji bodo rokodelstvo delili v sledeče glavne panoge in zaposlitvi v posameznih podjetjih. Odločilna stroka zaznamuje 11.144 podjetij (zaposluje 20.655 oseb), usnjarstvo, čevljarstvo itd. šteje 7651 podjetij (15.029), mizarstvo 10.048 podjetij (16.881), kovinarstvo 14.216 (23.501), kamnoseštvo, lončarstvo itd. 2937 (7818), pletilstvo, tkanje itd. 2775 obrti (4856 oseb); slikarstvo, dekoracija itd. 976 podjetij (1721); stavbarstvo itd. 13.317 obrti (z 25.899 osebami) ter razne obrti 13.317 z 25.899 osebami.

* Danska pospešuje domačo obrt, na ta način, da skrbi za temeljito poklicno in strokovno izvežbanost. Dobro urejeni tehnološki inštituti skrbijo da dobijo obrtniki, mojstri in učenci vse potrebne nasvete za svojo stroko. Ta inštitut se bavi tudi s tem, da najde možnost, da bi se brezposelni obrtniki zaposlili s kakim novim delom. Tako n. pr. je našel novo tehniko v izdelovanju umetnega cvetja ter nove zaposlitve v mesarski stroki.

* V Nemčiji je na zadnji razstavi v Königsbergu poleg raznih evropskih držav, prvič razstavljala tudi Mandžurija.

* Nemški mizarji so v septembru t. l. priredili kongres v Stuttgartu ob udeležbi mnogoštevilnih inozemskih gostov. Prirejene so bile velike kulturne prireditve in razstave pod geslom »Naše stanovanjce«.

* V finskem mestu Borgä se je v juliju t. l. vršil kongres vsega finskega obrtništva (ki se sestanejo vsake 2 leti). Obravnavana so bila sledeča vprašanja. Ali odgovarjajo sedanji važenjski predpisi današnjim razmeram. Razmerje obrtništva do prisilnih organizacij ter njihovih članskih prispevkov. Proslava vsakoletnega jubileja posebnih obrtnih organizacij. Ali more obrtnik, ki nima učnega spričevala dobiti častni naslov mojstra ter oddajanje obrtniških razprav preko radia.

* Francoske obrtne organizacije zahtevajo strogo in brezpogojno 40 urno tedensko delo. V avgustu t. l. je izšel poleg tega poseben dekret, ki zagotavlja sorazmeren del vseh javnih,

državnih in drugih večjih del v izvedbo malim obrtnikom in sicer tako, da delo prevzame obrtna organizacija, ki ga po isti ceni odda v izvedbo obrtnikom.

* Italijanski mojstri, ki so izučili vajence s prav dobrim uspehom, prejmejo posebno priznanje.

* Poljska ima 346.829 obrtnikov z obrtnim listom; 25% teh pa obrtnega lista nima. Vseh v obrti zaposlenih oseb je 650.000.

* V Švedski se obrtniki borijo za uvedbo mojstrskih izpitov. Še vedno lahko vsakdo vrši obrt brez dokazila, da se je obrti izučil.

* XIII. mednarodnega tiskarniškega kongresa v avgustu t. l. (Luxemburg) se je udeležilo 14 držav. Kongres se je izrazil za sodelovanje z knjigovezi in grafiki.

* Člen 9. novega sovjetskega statuta pravi: »Poleg socialističnega gosp. sistema, kot merodajne gospodarske oblike v U. S. S. R. dovoljuje zakon tudi mala privatna gospodarstva kmetov in obrtnikov, ako ne zaposlujejo tujih moči«, ali drugače povedano, možno je izvrševanje obrti s pomočjo družinskih članov.

* Mednarodni urad za zaščito čevljarstva in usnjarske obrti je zasedal v avgustu t. l. v Luxemburgu. Posebno izčrpni so bili referati Francije, Jugoslavije in Avstrije. Sklenjeno je bilo, da obdrži ta urad svojo stalno funkcijo s sedežem v Zürichu. Sprejeti so bili odločni protesti proti čevljarstvom velindustrijam in potujočim delavnicam, ki povzročajo usnjarskim obrtom največjo škodo. Predložen je bil tudi predlog o mednarodni izmenjavi vajencev in pomočnikov čevljarstva v svrhu izpopolnitve strokovnega znanja.

Zaloga

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, raznih okvirjev i. t. d.

STAVBNO

IN UMETNO STEKLARSTVO

Avgust Agnola

LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 10

Račun poštne hranilnice 10.940. — Tel. 24-78

Vsi si želimo konec nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani

Odg. urednik Rudolf Lavrenčič. — Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. — Tiska tiskarna Slovenija (predstavnik A. Kolman). — Vsi v Ljubljani.

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Česko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd.

Delniška glavica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica Zagreb

Podružnica Sarajevo

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila na
zastavo državnih vrednostnih papirjev,
delnic Narodne banke in
Priviligrane Agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov
in organizacij. Izvršuje vse ostale
bančne posle.

Brzjavni naslov: »Zanatska« Ljubljana. — Telefon št. 30-20. — Račun
Poštne hranilnice št. 14.003.

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice

in kredite v tekočem računu vsem

kredita zmožnim osebam in tvrdkam

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčge, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.

DOMAČI KAPITAL!

DOMAČI DELAVCI!